N°. 4273. | 1861.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de provinciën franko p. p. ƒ 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

DINGSDAG 28 MEI.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

BERIGT.

Heeren Geabonneerden van „de Tijd" worden herinnerd aan de verpligting om de abonnements-gelden van het loopend kwartaal, aan de administratie te doen toekomen.

Zij kunnen daartoe gebruik maken van Postwissels op Amsterdam, die aan alle postkantoren worden afgegeven tegen 1% van het bedrag. Deze onkosten mogen van de verschuldigde gelden worden afgehouden.

Ten einde verwarring te voorkomen, worden Heeren Geabonneerden verzocht den postwissel met bijvoeging van een der gedrukte adresstrookjes, waaronder hun „de Tijd" dagelijks wordt toegezonden, in een couvert geadresseerd *„Aan de Administratie van het Dagblad de Tijd"* over te maken.

AMSTERDAM, 27 Mei.

Te Londen is een werk in het licht verschenen over Java en het bestuur van Nederlandsch Indië, geschreven door den heer Money, een advokaat, die vier jaren te Kalkutta heeft gepraktizeerd, en zich daarop naar Java heeft begeven. De heer Money roemt het Nederlandsche bestuur in hooge mate, en stelt het verre boven de anglo-Indische regering. Welke de strekking van dit boek is, en welke verdiensten het bevat, blijkt uit een artikel van den *Times*, dat wij in een Londensche korrespondentie der *Amsterdamsche Courant* geanalyzeerd vinden. Zeer opmerkelijk is het dat het befaamde Engelsche blad slechts lofspraken over heeft zoo voor het geschrift van den heer Money als voor den toestand van onze Oost. In den regel heeft Nederland geen reden om ingenomen te zijn met de oordeelvellingen van den *Times*, en der Engelsche pers in het algemeen, vooral niet als het koloniale zaken geldt. Des te meer moet het in het oog vallen dat thans de waardeering van den toestand onzer Oost-Indische hoofdbezitting zoo gunstig is. Wanneer de *Times* zich verwaardigt met lof over Nederlandsch Indië te spreken, dan mag men het er voor houden dat die lof verdiend is, en de aanspraak daar op te zeer in het oog valt om ze te kunnen loochenen. Ziehier wat het Engelsche orgaan over deze aangelegenheid te lezen geeft:

„Indien wij zonder omslag de beletselen, welke in den weg staan, ter zijde konden stellen, dan zouden de gevolgtrekkingen, welke de heer Money in zijn boek mededeelt, ons de oplossing schenken der chronische moeijelijkheid van ons Indiesch deficit. De heer Money wijst ons op het Nederlandsche bewind te Java, om daarvan eene les te ontvangen, die even onverwacht is als toepasselijk op onze eigene behoeften. De Nederlandsche Oost-Indische politiek, zoo algemeen verguisd, is tot heden in dezelfde mate miskend geworden, en wij vernemen nu, dat men met die politiek in alle opzigten is geslaagd en zij in vele punten een voorbeeld voor ons is. In 25 jaren zijn de inkomsten van Java tweemaal verdubbeld, is de schuld afbetaald, het jaarlijksch tekort in een overschot veranderd, de handel verdrievoudigd, het bewind verbeterd, misdaad en regtspleging verminderd; het volk geniet rust, veiligheid en overvloed, de Europesche en inlandsche belangen zijn vereenzelvigd, en wat nog meer verwondering baart, de Oostersche bevolking is verdubbeld en tien millioen overwonnen zielen, tot het Muzelmansche ras behoorende, zijn tevreden met het beheer hunner overzeesche overwinnaars. Deze gevolgen, thans onmogelijk te betwisten, schijnen tot de verhalen van een tooverland te behooren en wij wenschen het geheim te weten van den tooverstaf, die verdrukking en geldgebrek in tevredenheid en voorspoed veranderde, ons verbeeldende dat de heerschende beschermgeest eener Nederlandsche kolonie in eenige betrekking staat tot de geachte pleegmoeder van onze oude kennis „Roodkapje." En verder: „Het antwoord dat het Nederlandsche orakel (de heer Money) ons geeft, begint met eene vergelijking, die verre van bemoedigend is voor onze nationale ijdelheid. De heer Ament deed den schrijver opmerken, dat vóór 1833 Java „„in denzelfden ellendigen toestand verkeerde, waarin Indië (Britsch Indië) zich thans bevindt"" en inderdaad, zegt de heer Money, er bestond, even als thans in Indië, toen op Java armoede, misdaad, ontevredenheid onder de inboorlingen, mislukking en algemeen ongenoegen onder de Europeanen, eene groote schuld, een jaarlijksch tekort in de inkomsten der koloniën en een gemis van goede verstandhouding tusschen Europeanen en inboorlingen. De verandering is te danken aan het kultuurstelsel van generaal van den Bosch in 1832 ingevoerd op de overblijfselen van het Engelsche beheer in Java, nadat dit door de Nederlanders bij hunne terugkomst in 1816 gewijzigd was geworden....

„Wel verre dat het Nederlandsche goevernement deze gevolgen zijner politiek wenscht te verbergen in de jaarlijksche uitgave van een parlementair *blue book dat meer inlichtingen naar Nederland zendt dan wij van Indiën ontvangen*, is een feit. Het is waar dat het goevernement op Java de pers onder den duim houdt, ten einde eenige zijner eigene fouten of overtredingen zoo mogelijk te verhelen, doch in plaats van opzettelijk en algemeen geheimhouding te beoogen, bestaat de voornaamste wijze van verbergen in het bezigen van de Nederlandsche taal. Een eigenlijk goevernementsmonopolie is er niet, behalve (als in Indië) wat opium, zout en gambier betreft. De groote uitgestrektheid der kroonlanden en het uitsluitend regt der Handelmaatschappij om produkten uit te voeren is genoeg om een tegenovergestelden indruk (dien van monopolie) te weeg te brengen. Er bestaat voorzeker geen monopolie in specerijen, doch deze leveren een zooveel nadeeliger uitkomst op dan andere voortbrengselen, dat zij alleen op de goevernementsgronden worden geteeld, en dus slechts voor rekenening van het Nederlandsch bewind worden uitgevoerd. Vreemdelingen staan achter bij de Nederlanders en zonder twijfel worden er hooge differentiële en beschermende regten geheven. De zendelingen zijn aan met groote zorg vastgestelde bepalingen onderworpen, en kunnen zich steeds in de havens met gemengd ras bezig houden, terwijl de inboorlingen van het binnenland opvoeding moeten missen en aan geene pogingen der zendelingen blootstaan. De inwoners en vooral vreemdelingen lijden voortdurend last van de veiligheidsbepalingen, reispassen en policiemaatregelen, doch er bestaat niets dat naar dwingelandij zweemt, behalve in het brein van zekere jonge Nederlanders, wier oordeel door Money niet zeer hoog wordt geschat, omdat zij gelijktijdig den wensch uiten naar een terugkeer van Engelsche heerschappij, om de niet zeer vleijende reden dat onze vrije en onbelemmerde politiek de kroonlanden dadelijk in partikulier eigendom zou doen overgaan, de Javaansche grooten van alle magt berooven, en dat dan elke Europeaan, naar verkiezing met het landvolk zou kunnen omspringen, in plaats van, zoo als nu, op zoogenaamde tyrannieke wijze verpligt te zijn, zich tot maatregelen om geld te winnen, te bepalen, die schadelijk noch beleedigend zijn voor de inboorlingen. Het verslag behandelt vervolgens de ruwe Javasche baten, die op 3 à 3½ millioen pond st. worden geschat en volgens den schrijver, uit den zak komen van den Europeschen verbruiker. De inkomsten in Java bereiken 16 sh. 6 doll. per hoofd met slechts 1 sh. 6½ d. regtstreeksche belasting, in plaats van, zoo als in Indië (Britsch-Indië), 5 s. ¼ d. per hoofd met 2 sh. 8¼ d. regtstreeksche belasting. „Wanneer wij de onverschilligheid" (zoo leest men verder), „om niet te zeggen den tegenstand, dien de pogingen ter bekeering van de Mahomedanen tot het christendom ondervinden, voorbijzien, dan worden aanzienlijke baten, met uitzondering van genoemde omstandigheid", verkregen zonder iemand te benadeelen." Daarna beschouwt de steller van het overzigt de nederlandsche politiek van vóór 1811, den ondergang der Oost-Indische kompanjie, het bewind der Engelschen, de invoering nà 1816 van de kultuur-kontrakten door generaal van den Bosch: wijders vergelijkt hij de voordeelen die Java oplevert met de nadeelen van Britsch Indië, en besluit met de volgende aanmerking: „Het boek van den heer Money geeft ons geene handleiding omtrent de wijze van invoering van zulk een stelsel (het nederlandsche) in Britsch Indië. De bestaande beletselen, zoo als eene vrije drukpers, vaste bezittingen, plegtig bekrachtigde regten en bepalingen die in werking zijn, komen bij den eersten oogopslag onoverkomelijk voor. Doch indien de schrijver een te hoogen dunk heeft van hetgeen mogelijk ware, dan bezit hij nogtans een deugdelijken grondslag van feiten waarop hij steunen kan. Hij heeft zich verdienstelijk gemaakt door die op te merken, te verzamelen en toe te passen, en door hem is eene aangelegenheid ter sprake gebragt, waarvan wij in allen geval meer en meer hooren zullen."

In deze dagen vooral is dit artikel van den *Times* een opmerkenswaardig feit. Ten aanzien onzer koloniën toch beleven wij zonderlinge dingen. Sedert, bij gemis van belangrijke binnenlandsche vraagstukken, de koloniale politiek de geliefkoosde hefboom is geworden om ministers te verdringen, verduistert de partijzucht op kleingeestige wijs bijna elk oordeel, dat over den toestand der koloniën ten onzent wordt uitgebragt. Aan den eenen kant wil men elke verkeerdheid, elken misslag van het bewind volstrekt loochenen, ook die, welke niet te vermijden zijn, en veeleer uit de eigenaardige omstandigheden dan uit wanbestuur ontspruiten. Aan den anderen kant is het een vaste gewoonte geworden om het geheele stelsel van koloniaal bestuur, niet in zijn verkeerde toepassing hier of daar, maar in zijn wezen en beginsel te verguizen en als iets schandelijks af te schilderen. Dit stelsel, dat Java tot het kostbaarste eiland in de Indische wateren heeft gemaakt, dat onze financiën heeft hersteld en doet bloeijen, dat onze handel en scheepvaart voedt, wordt thans voorgesteld als een ramp voor de kolonie en het moederland.

Het is een treurig verschijnsel, dat partijgeest en politieke eigenbaat niet schromen dit allergewigtigst nationaal belang slechts te behandelen en te beschouwen als een ladder, om persoonlijke bedoelingen te bereiken. Nog treuriger is het dat een regering, in strijd met haar pas gegeven programma, verklaringen aflegt, die het vermoeden opwekken, alsof zij, meer uit zwakheid dan uit overtuiging, een stelsel, dat jaren lang zijn deugdelijkheid bewezen heeft, zou willen prijs geven voor theoriën, welke nog nergens aan de feiten getoetst zijn. In zulke omstandigheden is het raadzaam niet ongelezen te laten voorbijgaan, wat in Engeland, waar men eerder geneigd is de Nederlandsch-Indische politiek te laken dan te prijzen, over onze koloniën gezegd wordt door een schrijver, die buiten het drijven onzer partijen staat.

In elk geval is het wenschelijk, dat de natie en haar vertegenwoordigers thans elders dan in onze periodieke pers naar voorlichting zoeken omtrent de Indische aangelegenheden, want er bestaat gevaar dat wij, met eene ligtvaardigheid, die anders onzen landaard niet eigen is, de kip slagten, die de gouden eijeren legt, en dit zonder regt te weten waarom.

Volgens een ooggetuige is de spoorweg van Elten naar Kleef reeds uitgebakend en gewaterpast. Van Elten naar Munster zal spoedig een begin worden gemaakt. Verder verneemt men dat de Pruissische regering aan hh. burgemeesters heeft aanbevolen te zorgen dat door eigenaren, etc., geene belemmeringen tegen deze uitbakeningen in het werk worden gesteld, om de uitvoeringen der opnemingen te verhinderen.

Z. M. heeft op zijn verzoek eervol ontslagen: als burg. der gem. Grathem, W. Greefkens.

EERSTE KAMER.

Zitting van Zaturdag 25 Mei.

De Voorzitter deelt mede, dat door de afdeelingen tot rapporteurs zijn benoemd:

1° voor het wetsontwerp nopens het koloniaal batig slot over 1858 en voor dat tot definitieve vaststelling van Hoofdstuk XI

(*Departement van Koloniën*) voor 1861, de heeren: Hartsen, van Rijckevorsel, Michiels van Kessenich en Blankenheym; 2d voor dat tot vervoer van landverhuizers, de heeren: van Royen, Fransen van de Putte, Michiels van Kessenich en van der Oudermeulen; en 3° voor dat tot verhooging van Hoofdstuk VIII (*Marine*) de heeren: Loopuyt, van der Lek de Clercq, Huydecoper van Maarsseveen en van Beeck Vollenhoven.

Hierna heeft de Kamer achtereenvolgens met algemeene stemmen *aangenomen* de volgende wetsontwerpen, als: 1° tot naturalizatie van G. F. Wille en zes anderen; 2° tot naturalizatie van J. A. Thomas en vijf anderen. Thans komt in behandeling dat tot verhooging van hoofdstuk IV (Justitie) der staatsbegrooting voor 1861 (aankoop van een regtsgebouw te Leiden. Hierover hebben het woord gevoerd de heer F. van den Putte en de minister van Justicie.

Hierna wordt dit ontwerp *aangenomen* met 32 stemmen tegen ééne, die van den heer Fransen van der Putte.

Daarop worden, zonder diskussie met algemeene stemmen *aangenomen*:

4° het wetsontwerp tot onteigening ter verbreding en verlenging van de Marschpoorstraat te Zutphen;

5° dat tot verklaring van algemeen nut van den aanleg van voetpaden in de Spuistaat en Vlamingstraat te 's Gravenhage;

6° dat tot onteigening van perceelen ten behoeve van een provincialen weg van Eindhoven over Woensel en Son naar St. Oedenrode; en

7° dat tot onteigening van perceelen ten behoeve van den grondslag eener tweede algemeene begaafplaats te Amsterdam.

De Kommissien van Rapporteurs zijn gereed met hare verslagen over de wetsontwerpen 1° verhooging Hoofdstuk VIII (Marine) der Staatsbegrooting over 1860; 2° tot regeling van het koloniaal batig slot over 1858, en 3° tot definitieve vaststelling van Hoofdstuk XI (Koloniën) der Staatsbegrooting over 1861. Die verslagen zullen worden gedrukt, terwijl de diskussie hierover wordt bepaald op aanst. Maandag na afloop van die over de regt inrigting.

Nadat door den heer Huydecoper v. Maarsseveen nopens eenige adressen betrekkelijk dit laatste onderwerp verslag had uitgebragt, wordt de vergadering gescheiden.

's GRAVENHAGE, 24 Mei. Z. K. H. de prins van Oranje heeft de rezidentie verlaten om in Hd. hoedanigheid als inspekteur-generaal over het wapen der kavallerie over de verschillende regimenten van dat wapen eene inspektie te houden. H. D. is daartoe het eerste naar 's Hertogenbosch vertrokken.

— Het banket, dat gisteren in het hôtel *de Oude Doelen* door de leden van het Groot-Oosten werd gegeven, was zeer luisterrijk; het werd door den Grootmeester Nationaal, Z. K. H. Prins Frederik, bijgewoond.

— Naar men verneemt zullen HH. KK. HH. prins en prinses Frederik en HD. dochter, prinses Marie, in het begin der volgende maand de rezidentie verlaten, tot het doen van eene buitenlandsche reis.

GRONINGEN, 24 Mei. Bij een over onze provincie naauwkeurig ingesteld onderzoek is gebleken, dat de vooruitzigten van den oogst in dit jaar, op dezen oogenblik zeer ongunstig zijn. Sedert zeer vele jaren kwamen op onze kleigronden niet zoo weinig wintergranen voor als thans het geval is. Vele velden heeft men moeten omploegen; andere hebben, behalve door de aanhoudende natheid en de scherpe koude, veel van den slak of de muis geleden; de vooruitzigten voor den koolzaadoogst zijn al zeer slecht; reeds in het najaar van 1860 werd veel daarvan omgeploegd; later deed de voorjaarskoude aan het overgeblevene veel nadeel, en hetgeen er nu nog is, groeit veelal slecht op. Met de aardappelen schijnt het beter te zijn; deze zijn in grooter hoeveelheid gepoot, dan in den laatsten tijd het geval is geweest. Bij spoedige warmte zal de klaver- en grasteelt nog zeer goed gelukken; de tuingewassen zijn alle buitengewoon achterlijk en van vele fijne tuinvruchten zal zeer weinig teregt komen.

HOORN, 25 Mei. Hoogste graanprijzen. Tarwe ƒ10.25; Gerst ƒ7.50; Haver ƒ5; Bruine boonen ƒ22.50; Witte dito ƒ12; Graauwe Erwten ƒ17; Witte (groote) dito ƒ10.25. 1150 mud Aardappelen a ƒ3 tot ƒ5 per mud. 3600 Kop Boter per Ned. ℔ ƒ0.90 tot ƒ0.96. 150 Kippen a ƒ0.30 tot ƒ1.75 per stuk; 31000 Kipeijeren a ƒ2.20 per 100 stuks. 16000 Eendeijeren a ƒ2.70 per 100 stuks.

DELFT, 25 Mei. Ter markt van heden zijn verkocht 76 stapels Kaas, wegende 20,113 Ned. ℔; de prijzen waren ƒ17 a ƒ22.

ALKMAAR, 24 Mei. Ter kaasmarkt van heden waren aangevoerd 309 stapels kaas, wegende te zamen 64,027 Ned. ℔. De prijzen waren: kleine hooi ƒ21.50, dito gras ƒ22, kommissie ƒ20.50, middelbare ƒ24, per 50 Ned. ℔.

BATAVIA, 16 April. Omtrent de gevolgen der overstroomingen op Java zijn thans nadere bijzonderheden bekend geworden, waarvan men zeggen kan, dat zij geruststellend zijn, in vergelijking van wat men vreesde. Het verlies aan menschenlevens en bezittingen is zeker zeer groot, maar er is reden te verwachten, dat de bevolking zich van de geleden rampen in betrekkelijk korten tijd zal herstellen. Om een *mogelijk* gebrek te voorkomen, heeft de Regering de rijst gedurende dit jaar van invoerregten vrijgesteld, terwijl de goevernements-kommissaris verschillende maatregelen heeft genomen, om in de geteisterde landstreken den kleinen man de gelegenheid te geven tot verbetering van zijn lot. Zoo zal het herstel der bruggen en andere werken, die door het water verwoest of beschadigd geworden zijn, tegen betaling geschieden, en niet bij wijze van onbetaalde heerendienst.

De aard- en zeebeving op Sumatras Westkust heeft op sommige plaatsen een vreeselijke uitwerking gehad. Singkel is geheel vernield; twintig menschen zijn daarbij omgekomen. Te Lagoendi op Nias hebben vijftig menschen het leven verloren. De schokken van aardbeving te Padang hebben zich tot den 26 Maart bij tusschenpoozen herhaalt, en nog schijnt de natuur niet tot rust teruggekeerd te zijn. Den 30sten Maart is weder een schok van aardbeving gevoeld te Caloe in Cheribon.

Van Bandjermasing zijn de berigten nagenoeg gelijkluidend met de vroeger vermelde. De vijand blijft, vooral onder aanvoering van Antasari, zich verzetten en kleine strooptogten ondernemen; de onzen blijven hem overal vervolgen, waar dit mogelijk is, en houden zich overigens op hunne hoede tegen onverwachte aanvallen van grooter gewigt. Men stelt ijverige pogingen in het werk om zich van de hoofden des opstands meester te maken, doch tot heden zonder gelukkig gevolg. Eene slechte tijding is dat Z. M. stoomschip *Bali* op een modderbank in de Barito is vastgeraakt, en welligt zal moeten worden verlaten.

Overigens wordt van de buiten bezittingen niets bijzonders medegedeeld.

De te Padang gehouden veiling van 40,000 pikols koffij heeft gemiddeld opgebragt ƒ35.63 per picol, hetgeen, ook bij vergelijking met de vorige veiling, als een zeer gunstig rezultaat mag worden beschouwd.

Er wordt een gestreng onderzoek ingesteld naar de knoeijerijen, welke aan het tolkantoor en de recherche te Batavia vermoed worden te hebben plaats gehad. Dat onderzoek is uitgelokt door den handel zelven, die natuurlijk benadeeld wordt, wanneer eenigen de verschuldigde regten ontduiken. Hetzij dit onderzoek al dan niet tot een geregtelijke vervolging van beambten of handelaren moge aanleiding geven, het zal ten minsten deze goede uitwerking hebben, dat men in het vervolg met meer naauwgezetheid te werk zal gaan, en dat smokkelarijen op groote schaal vooreerst zullen worden vermeden.

De hongersnood in Britsch-Indië verkrijgt een steeds dreigender aanzien. Groote sommen zullen benoodigd zijn om onder de bevolking van uitgestrekte distrikten eene algemeene sterfte te voorkomen.

De zaken in Japan zijn voor 't oogenblik weder geregeld. Op uitnoodiging der Japansche regering zullen de Engelsche, Fransche en Nederlandsche gezanten naar Jedo terugkeeren, waar zij behoorlijke bescherming zullen vinden. De Amerikaansche gezant, de heer Towesend Harris, heeft eene nota openbaar gemaakt, waarin hij de redenen mededeelt, die hem bewogen hebben Jedo niet te verlaten.

Uit Borneo wordt gemeld, dat alle pogingen worden aangewend, om de nog zwervende bevolking door zachtheid en overreding te nopen, zich weder in de kampongs en bewoonde streken te vestigen, om hen zoo doende aan den invloed der hoofd-opstandelingen te onttrekken.

In het Martapoerasche vertoonen zich nu en dan nog enkele benden opstandelingen, die voornamelijk de verspreid wonende bevolking overlast aandoen en zich door roof en afpersing van het noodige levensonderhoud voorzien.

Uit de Kapoeas en Kahaijan zijn steeds gunstige berigten ontvangen; ook daar langs de geheele rivier begint de geheele bevolking van lieverlede terug te keeren, zich in geregelde kampongs te vestigen en ons gezag meer en meer te eerbiedigen; de boven Kapoeas en Kahaijan zijn nog niet zoo geheel gehoorzaam en rustig, maar schijnen zich merkbaar te verbeteren en het voorbeeld der beneden liggende landschappen te volgen.

In de Tanah-Laut kon gerekend worden dat de opstand geheel gedaan is.

In de afdeeling Martapoera en Amonthay bleef de vijand voortgaan de verspreid wonende bevolking weinig beduidende overlast aan te doen. Een treffen met onze troepen werd echter door hem zorgvuldig vermeden, zoodat het de onzen slechts zelden gelukt den opstandelingen een eenigzins gevoelig verlies toe te brengen.

De stoomschepen *Bali* en *Admiraal van Kinsbergen*, die de Barito waren opgestoomd en in last hadden om in het voorbijgaan de benting van Soerawira Bangsa te Babai te heroveren, welke benting, volgens berigten van dat hoofd, door den vijand zoude zijn bezet, vonden te babai alles, rustig en geen geen spoor van den vijand.

Ook hier had een eenvoudig gerucht van de nadering des vijands de geheele bevolking vrees aangejaagd en was Soerawira Bangsa (hoofd der beneden doeson), zonder den vijand af te wachten, gevlucht.

Van de Kapoeas Kajahan en van Sampil werden bevredigenden tijdingen ontvangen.

De afdeeling Bandjar-Negara heeft door den watersnood niet zoo zwaar geleden, als aanvankelijk werd gevreesd.

Er waren omgekomen 76 personen, voorts verdronken of gemist 75 buffels, 28 runderen, 5 paarden, 9 geiten; 829 bouws rijstvelden, benevens 374 bouws tegalvelden zijn overstroomd, — terwijl eindelijk nog 191,509 koffijboomen door het water of door aardstortingen zijn weggevoerd. De geldelijke schade der bevolking aan waarde van rijstvelden, vruchtboomen, enz. wordt geschat op eene som van ongeveer ƒ60.000.

— Ten aanzien der verrigtingen van den kommissaris, belast met eene zending naar Midden-Java, wordt het volgende medegedeeld. Van den 10n tot den 16n Maart verbleef de kommissaris te Banjoemas. De overstrooming heeft aldaar, behalve door de verwoesting van het meerendeel der inlandsche woningen en zelfs ook van die der Europeanen, de vernietiging van eene aanzienlijke waarde aan goed en het verlies van menschenlevens en van zeer veel vee, nog zeer nadeelig gewerkt door het nalaten van eene groote hoeveelheid slijk, welke sommige gedeelten der stad en van de wegen tot ruim drie voet hoog, meestal echter ten minste een half tot een voet dik heeft overdekt, en daardoor eene geheele verandering van niveau heeft bewerkstelligd, zoodat, onder anderen, de kontroleurswoning en het schoolgebouw thans lager liggen dan de omliggende grond en de wegen, die tot herstelling der kommunikatie door den modder moesten worden gegraven, het best kunnen worden vergeleken met in diepe sneeuw gemaakte paden. Het zal veel moeite kosten dit te herstellen.

De schoone afdeeling Wonosobo (Ledok) is door den watervloed op den 22n en 23n Febr. zeer hevig geteisterd geworden.

Het zoo buitengewone natuurverschijnsel, stortvloeden, die zulk eene hevige ramp veroorzaakt hebben, schijnt voornamelijk in het den Diëng omsluitende gebergte en bij de bergen Sendoro en Soembing, aan den voet waarvan die afdeeling is gelegen, zijn oorsprong gehad te hebben. Het is niet bewezen dat nog andere natuurkrachten, b. v. vulkanische verschijnselen, mede werkzaam waren. Alleen heeft men een rollend geluid, op donder in de verte gelijkende, zelfs bij geheel heldere lucht, waargenomen, hetgeen bezwaarlijk alleen aan onweder konde worden toegeschreven. Dit geluid heeft de kommissaris nog in den namiddag van den 18n Maart duidelijk kunnen waarnemen.

Volgens de ontvangen opgaven zijn in deze afdeeling omgekomen door den watervloed 295 en door aardstortingen 221, dus in het geheel 516 menschen, benevens 136 buffels, 132 runderen en 14 paarden.

Vernield zijn 69 dessa's, 848 huizen, 2966 bouws sawa's, 2341 bouws tweede gewassen (welke opgaven welligt overdreven zijn), 702,296 vruchtdragende, 277,347 jonge koffijboomen, 137,456 bamboestoelen, 17,725 arecaboomen, benevens een aanzienlijk aantal andere vruchtboomen.

Een groot aantal dessa's en gehuchten zijn geheel of gedeeltelijk verplaatst uit vrees voor verdere aardstortingen.

Van den rezident van Kadoe is eene nadere opgave van de aldaar veroorzaakte schade ontvangen, volgens welke waren omgekomen 244 menschen, 35 buffels, 93 runderen, 2 paarden, 23 schapen en geiten; vernield 660 bouws sawa velden, terwijl geschat werd dat het geldswaardig bedrag der vermiste goederen, der vernielde bouwvelden en van het verloren vee bedraagt eene som van ƒ102,144.

De telegraaf meldde gisteren het volgende:

LONDEN, 26 Mei. Bij gelegenheid van het gastmaal door den lord mayor gegeven, heeft de hertog van Cambridge eene redevoering gehouden, welke vriendschappelijk jegens Frankrijk luidde. De heer Fould antwoordde daarop en zeide, dat de soldaten der beide natiën, die in roemrijke oorlogen hun bloed met elkander hadden gestort, onmogelijk de wapenen tegen elkander konden keeren. Er waren bovendien nog twee waarborgen voor het behoud van den vrede nl. het handelsverdrag en de algemeene tentoonstelling van 1862.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 Mei. De Keizer heeft, naar men verneemt, een dekreet onderteekend, houdende dat de verkiezing van den prins Napoleon onwettig is, dat de bijeenkomsten van het Groot-Oosten geschorst zijn en de verkiezing van den grootmeester-nationaal wordt uitgesteld. Dit besluit geeft als motieven op dat de vrijmetselaars zich, niettegenstaande het verbod der statuten met staatkunde hebben bezig gehouden en hunne handelwijze, eene groote gisting heeft verwekt. Deze besluiten, waarvan het Groot-Oosten mededeeling heeft ontvangen, hebben echter eene nog grootere opgewondenheid doen ontstaan, daar de afgevaardigden, die den prins Napoleon hebben gekozen, bepaald volhouden dat hun gedrag wettig is, maar dat de handelingen en van den Keizer en van prins Murat in strijd zijn met de wet, en met de statuten der vrijmetselarij. Men spreekt dan ook van een nieuw protest der vrijmetselaren, hoewel

men begrijpen dat het gebeurde de herkiezing van den prins Murat nog meer onmogelijk maakt en het uitstellen der verkiezing eigenlijk tot niets zal leiden.

— Men verzekert dat Prins Napoleon zijn ontslag heeft ingediend als grootmeester nationaal der orde van vrijmetselaren.

— Men beweert dat de Keizer den heer Cavour heeft verzocht te Parijs te komen na de zitting van het Italiaansche parlement en dat hij hem wil voorstellen na den verschten tijd hier te zijn geweest, zich naar Londen te begeven. Velen meenen hierin een kenteeken te zien der aanstaande erkenning van het Italiaansche koningrijk in Frankrijk.

— Naar men verneemt zal de Keizer binnen kort Nancy en Bourges bezoeken, welke steden tot vestingen van den eersten rang zullen worden verheven.

— Uit Milaan ontvangen bladen en korrespondentiën stellen de te dier stede den 22 dezer plaats gehad hebbende onlusten ernstiger voor dan de uit Turijn ontvangen telegrams. Er zouden zestig personen gesneuveld of gekwetst, en een aantal in hechtenis genomen zijn. De toegevendheid der overheid ten aanzien der den vorigen dag tegen den aartsbisschop gedane manifestatie schijnt de zaak verergerd te hebben en wel doordien de bewerkers der onlusten er een aanmoediging in zagen, om tegen een branderij datgene te herhalen, wat hun den vorigen dag tegen het aartsbisschoppelijk paleis was gelukt. Doch nu het niet gold een wapenschild af te rukken en eenige glasruiten te verbrijzelen, maar om een branderij en pakhuizen te verbranden, vonden zij een geduchten tegenstand en het bloed stroomde. Deze gebeurtenis en het door de overheid gehouden gedrag, die het kwaad onderdrukt hebben in plaats van het te voorkomen, hadden te Turijn een pijnlijken indruk gemaakt. Wat het bevel betreft, door den vikaris kapitularis te Milaan aan de geestelijkheid gegeven, om zich van de viering van het nationale feest op 2 Junij te onthouden, dit heeft tot een zonderling incident aanleiding gegeven.

Toen de vikarius-kapitularis Milaan verliet had hij zijn gezag aan een lid van het kapittel, Poltiggia, opgedragen, met de aanbeveling de gegeven instruktiën te handhaven. De eerw. Poltiggia had geweigerd dien last te aanvaarden, zonder er in te kunnen slagen deze afwijzing door zijn overste te doen aannemen; hierop vergaderde het kapittel dat, aan zijn vroeger protest gevolg gevende, eenparig besloot aan de uitnoodiging der burgerlijke overheid, om op den dag van het nationale feest de mis op te dragen en een *Te Deum* te zingen, met de algemeene goedkeuring der geestelijkheid van de stad. gevolg te geven. Zoo wordt altans door de Piëmontesche bladen verhaald.

— Volgens de *Patrie* zou de houding der boeren in Rusland zorgwekkend zijn. Op sommige plaatsen hebben zij de beambten en grondbezitters gekneveld en met zich mede gevoerd. Geheele dorpen zijn verlaten. Daar de onderdrukking van den opstand een groot aantal troepen vereischt, zou, naar genoemd blad meldt, zelfs de keizerlijke garde hiertoe gebezigd worden.

— Prins Gortschakoff heeft aan graaf Kisseleff den 2/14 dezer ter zake der ontruiming van Syrië een depêche gezonden, die in het *Journal de St Petersbourg* wordt medegedeeld.

Uit dat stuk blijkt dat Rusland die gebeurtenis niet zonder bekommering ziet naderen, ten gevolge van welke gebeurtenis voor de Christenen in Syrie groote rampen kunnen ontstaan, zooals het door de Russische vertegenwoordiger ter konferentie van Parijs op last van den Tzar was voorgesteld. Dat er overigens sinds dien tijd niets is gebleken dat die vrees had kunnen doen verdwijnen, en die vrees steeds gedeeld wordt door al de vreemdelingen in Syrie woonachtig, welke in een petitie aan de mogendheden gerigt hun gevoelens en wenschen hebben kenbaar gemaakt.

Prins Gortschakoff meent het een pligt te zijn de vertegenwoordigers der kabinetten, welke aan de jongste beraadslagingen hebben deel genomen, op de gevaren der terugroeping van het bezettingsleger in Syrië te wijzen, en te verklaren dat Rusland ten aanzien der gevolgen, die de ontruiming mogt na zich slepen, niet verantwoordelijk wil worden gesteld.

— Brieven uit Konstantinopel bevestigen het berigt, dat de Sultan ernstig ziek is. Abdul-Medjid lijdt aan gebrek aan spijsvertering. Het ministerie verkeert dien ten gevolge in groote bezorgdheid, vermits Abdul-Aziz, de broeder en opvolger van den Sultan, aan het hoofd der orthodoxe partij in Turkije staat, zoodat het te vreezen is, dat de dood des Sultans het sein zou wezen tot eene algemeene reaktie tegen den invloed der Europesche begrippen. Intusschen is de toestand van den Sultan niet zóó zorgbarend of herstel wordt nog mogelijk geacht.

— De Spaansche bladen behelzen het rapport van den maarschalk O'Donnell aan de Koningin, betreffende de aanhechting van de Dominikaansche republiek. Daarin vindt men geene bijzonderheden hoe de bevolking haar wensch heeft te kennen gegeven om onder het Spaansche beheer terug te keeren. De minister meent te mogen verklaren dat die aanhechting een algemeene daad is, aangezien zij is volvoerd zonder dat op het eiland noch soldaten noch Spaansche schepen waren; hoewel, zegt een blad, dit bewijs niet voldoende is. Ook of Santo Domingo nu een Spaansche provincie of een Spaansche kolonie zal worden, deswege zegt het rapport evenmin iets.

De prezident Santana zou te dier zake geene bepaling hebben gevraagd. Altans maarschalk O Donnell zegt in zijn rapport: „De Dominikanen zullen met vreugd den regeringsvorm aannemen, dien het goevernement uwer majesteit raadzaam zal oordeelen." — En ten aanzien der slavernij. „De inwoners zijn vrij. De slavernij is een onmisbaar euvel voor andere koloniën, en volstrekt niet noodig voor de bebouwing en ontginning van dit vruchtbaar land, en het goevernement uwer majesteit kan er niet aan denken die er ooit weder in te voeren."

ENGELAND.

LONDEN, 23 Mei. Het proces in zake de Kossuth-banknoten is gisteren in hooger beroep voor het kanselarijhof aangevangen. De pleidooijen van de advokaten der appellanten zijn nog niet afgeloopen.

— Berigten uit de Vereenigde Staten dd. 16 dezer melden dat het goevernement van Washington te kennen had gegeven alle diplomatieke betrekkingen met de mogendheden te zullen afbreken, die de kommissarissen der zuidelijke gekonfedereerde staten erkenden.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 25 Mei. De korrespondent te Napels der *A. Zeit.* twijfelt er geen oogenblik aan dat de Bourbonsche partij te eeniger tijd zal zegevieren. Hij vreest slechts ééne zaak, namelijk dat Lodewijk Napoleon door Fransche troepen de rust in Napels herstellen, en door eene nieuwe volksstemming Murat op den troon brengen zal.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 27 Mei.

GETROUWD (24 Mei): C. E. Mercier Jr. met J. H. Meder.

BEVALLEN (21 Mei): I. C. Forceville, geb. Bosch, Z. — (24 Mei): S. A. Eichholtz, geb. Nijboer, D.

OVERLEDEN (21 Mei): C. S. Schep, geb van Munster, 43 j. - A. Mooy, wed. van Coorn. — (22 Mei): A. Wishoff, wed C. C. Bitterling, 70 j. - A. M. van Ormond, geb Hanssen, 66 j.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 27 Mei.

Van Rogge verkocht: 117, 118, 119, 120 ℔ Petersburger ƒ 207, 209, 212, 215; op levering in Mei ƒ 202.

ROTTERDAM, 25 Mei Tarwe: per 2400 Ned. ℔ (128/129 ℔) Rijn ƒ 375. — Rogge: 151/2 ℔ n. Wolgaster ƒ 240; 145/2 ℔ Petersburger ƒ 215.

SCHIEDAM, 25 Mei. Rogge. Verkocht: 145/2 ℔ Libau ƒ 224 6/w.; 144/2 ℔ dito ƒ 222 6/w. — Gerst: 128/2 ℔ Koersche ƒ 196 6/w.; 129/2 ℔ Libau ƒ 200 3/m. — Moutwijn ƒ 13.25; Jenever ƒ 18.75; Amst. Proef ƒ 20.— per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling ƒ 1.50 per ketel.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	ƒ 55 13/16	2/m. Livorno	ƒ 45⅝
Zigt „	„ 56 7/16	2/m. Napels	„ 77
2/m. Bordeaux	„ 55⅝	3/m. Petersburg	„ 164
½/m. „	„ 56⅛	6/w. Weenen	„ 82
3/m. Madrid	„ 237	„ Augsburg	„ 99½
„ Cadix	„ 238	„ Frankfort	„ 99¾
„ Sevilië	„ 234	2/m. Hamburg	„ 35 1/16
„ Bilbao	„ 235	Zigt „	„ 35 5/16
„ Lissabon	„ 41¼	2/m. Londen	„ 11.80
„ Porto	„ 41½	Zigt „	„ 11.92½
3/m. Genua	„ 45⅞	Rotterdam	„ ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 25 Mei. 3 pc. Rente 69.40; 4½ pc. id. 96.35, Fr.-Oost. Spoorw. 508 —; Credit mobilier 707.—; 3 pc. Spanje 48 7/8; 1¾ pc. id. 43½; Russ. Spoorweg —; Romeinsche Leening —

MADRID, 24 Mei. 3 pc. Spanje 51.20, 1¾ pc. id. 44.25

LONDEN, 25 Mei. Cons. 91¾; 3 pc. Mexiko 22⅝; 4½ pc. Peru —; 3 pc. id. —; 4½ pc. doll. bonds —; 3¾ pc. Grenada —; id. uitgestelde —, 3 pc. Venezuela —, 1 pc id. —, 3 pc. Port. —; 3 pc. Spanje 51; 1¾ pc. id. —, Cert. Coup. —; Amortisable —; 4½ pc. Russen 91¾; 5 pc. id. —; 2½ pc. Holland —; 4 pc. id. —; Illinois Shares —; id. C. B. 7 pc. Oblig. —, 5 pc. Sardinië —; Ecuador —, 5 pc. Grieken —.

WEENEN, 25 Mei. 5 pc. Metaliek 69.—; Dito Nationale 80.10; Bank-Aktiën 782; Noord Baan-akt. 196; Credit Anstalt 179, Oost.-Fr. Spoorweg 282; Nieuwe Lombard. 204.

BERLIJN, 25 Mei. 5 pc. Metaliek 49¼; Dito Nationale 57½, Stiegl. 5de serie 87 7/8; Dito 6de id. 99¾; 5 pc. Eng. Russen 102¼, 3 pc. Nieuwe dito 62; 4½ pc. Pruissen 102.

HAMBURG, 25 Mei. 3 pc. Rusland 59¾, 3 pc. Spanje 45[illegible] 1¾ pc. id. 40¾, Vereinsb. 100¼, Noord-Duits. bank 87 5/16.

FRANKFORT, 25 Mei. 5 pc. Metalliek 48½; Nation. 56[illegible] 3 pc. Spanje 49¼, 1¾ pc. id. 42⅞.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		25 Mei	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.			
Nederl. Bank	4 „			
Nederl., Werkel. Schuld	2½ „	63	63 1/16	63
Dito Dito	3 „	75⅛		
Dito Dito	4 „	98½	98 9/16	98½
Oost-Ind. Leening	4 „	96⅞		
Amortisatie-Syndikaat	3½ „	92¼		
Handelmaats. op rescontre.	„	136	136¼	136¼
Dito à kontant	4½ „			
Dito Leening 1858	4 „			
Aand. Holl. Spoorweg.				
Leening idem	4½ „	100¼		
Rijn dito	4½ „			
Dito 2de Leening	4½ „			
België, Cert. Adm. Belg. Bk.	2½ „			
Dito bij *Rothschild*	2½ „	53	53⅛	53⅛
Frankrijk, Certifikaten	3 „			
Spanje, Obligatiën	1¾ „	43 1/16	43¼	43 1/16
Dito	3 „			
Dito Binnenlandsch	3 „	48⅞		
Amortisable-Schuld.		16⅝	16¾	16¾
Bewijzen Coupons.				
Portugal, Obligatiën	3 „	46⅞		
Dito 1856/1859	3 „	46 7/16		
Dito Uitgestelde.				
Rusland, Obl bij *Hope* & C°.	5 „	102⅞	103	102⅞
Dito dito 1828/29	5 „	101½		
Certif. dito 1831/33	5 „			
Dito dito 1840	4 „	76¾		
Dito Orig. 2e, 3e en 4e Leen.	4 „	76½		
Dito dito 5e „	4 „			
Dito 5de Serie.	5 „	83¼	83 5/16	83¼
Dito 1855, 6de Serie	5 „	94 15/16	95	94 15/16
Dito Adm. te Hamburg	5 „			
Dito te Londen	5 „			
Dito dito	4½ „			
Dito dito	3 „	61 7/16		
Inschrijv. in Assign.	6 „			
Certifikaten van dito	6 „	55¼	55⅜	55⅜
Spoorweg-Aktiën	5 „	193½	194¼	193¾
Hypotheek	4½ „			
Polen, Aandeelen 1835 fl. 500	ƒ	163½		
Obligatiën	4 pCt.	77	77⅛	77
Pruissen, Obligatiën	4½ „			
Dito 1859	5 „	104¾		
Aandeelen 1854	3½ „			
Oostenrijk, Obl bij *Goll* & C°.	5 „			
Dito dito	4 „			
Dito Metalliek	5 „	46 7/16	46¾	46 7/16
Dito dito	2½ „	24⅜	24½	24⅜
Dito Rente Amst.	5 „	68¼	68½	68¼
Dito Nationale 1854	5 „	53¾	54⅛	53 13/16
Weener Bank-Aktiën	ƒ	662	664	
Dito Aand. fl. 250, 1839	„			
Dito dito „ 250, 1854	4 pCt.	192		
Fr. Oost. Spw. Obl. bij *Hope*	3 „	122½		
Beijeren, Spoorw. Aandeelen.				
Napels, Cert. bij *Lam.* & *B.*	5 „			
Dito bij *Rothschild*	5 „			
Denemarken, Oblig. te Londen	5 „			
Dito	3 „			
Braz. Geldl. 1824 van £ 100	5 „	98		
Dito 1839 „ £ 100	5 „			
Dito 1843 „ £ 100	5 „			
Dito 1852	4½ „			
Dito 1858	4½ „			
Sardinië	5 „			
Peru, Geldleening 1854	4½ „			
Dito Fransche	4½ „			
Ecuador, Oblig. 1855	1 „	12 1/16		
Venezuela, Obligatien	3 „	18 3/16		
Dito	1½ „	9¼	[illegible]	
Grenada, Obligatiën	4¼ „	13 15/16		
Dito Uitgestelde.				
Mexiko, Obligatiën	3 „	21 5/16	21⅜	
Nrd-Amer. Ph. *Hope* & C°. Lr. A.	ƒ			
Dito dito „ B.	„			
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			
Illinois Spoorweg-Aandeelen.				
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 „	89⅜	89½	89⅜
Galvest. Spoorweg Oblig.	8 „	30		
Louisiana	5 „			
Griekenland, Obl. geldl. 1825	5 „			

Loten 1860 362, 63; Braz. 1860 86⅛; 4½ pCt. Russen 1860 89 5/8; 3 pCt. Amst. —; 4 pCt. Russ. 171.

Bij opening der markt waren Oostenrijksche fondsen willig gestemd, doch zijn later terug geloopen. In overige fondsen was handel en variatie van niet veel belang.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt.; Diskonto 3 pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 27 Mei tot 3½ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 63 1/16, Aand. Handel-Maatsch. 136½, Spanje, Binnenl. 3 pc. 48 7/8, Rusl., Obl. bij Hope en C°. 5 pc. 102 5/8, Cert. bij Stieglitz 1855, 6de serie 95, Oostenrijk, Met. 5 pc. 46 11/16, dito 2½ pc. 24 7/16, dito Rente Amst. 5 pc. 68½, dito Nationale 1854 5 pc. [illegible]

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 26 Mei. Pott, Nieuwland, Banjoewangie.

HELVOET, 26 Mei. Van Bochove, Eva Johanna, v. Batavia. - Surie, Almonde, v. Banjoewangie.

UITGEZEILD:

TEXEL, 26 Mei. Colletis, (st.), Londen.
HELVOET, 25 Mei. Hansen, Catharina, Haïti.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 27 Mei, in lading naar:

Biebrich en Frankfort. H. Bosman, Frankfort N° 27.
Mannheim. P. J. Itschert, Eintracht.
Mainz. C. Becker, Maintz N°. 5.
Manheim en Ludwigsh. H. S. Wilson, Rijn en Amstel.
Keulen. J. Lenz, Cölln N°. 6.
Dusseldorp en Duisburg. E. van Stuivenberg, Niederrhein N° 6.
Wezel. G. Boumeester, Wilhelmina.

AMSTERDAM, 24 Mei, vertrokken naar:

Frankfort en Bieberich. J. Brubach, Frankfort N° 8.

Rijnhoogte ARNHEM, 25 Mei 1 el 5 p. 3 duim.
KEULEN. 26 „ 7 „ wt. 1 „

Advertentiën.

(4256) ONDERTROUWD:

J. F. A. LINDSEN
en
C. M. CASTELIJN.

UTRECHT, 25 Mei 1861.
Strekkende deze algemeene tevens tot bijzondere kennisgeving.

Bevallen van een' *ZOON*, J. T. C. SCHOLTE, geb. ENGERINGH.
AMSTERDAM, 26 Mei 1861. (4255)

Bevallen van een' *ZOON*, M. W. M. PETERS, Echtgenoote van

A. VAN BERKEL,
Goudsmid.

UTRECHT, 24 Mei 1861. (4257)

Heden overleed in den ouderdom van 74 jaren, tijdig voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden, Mejufvrouw MARIA CATHARINA REEKERS, Weduwe van den Heer THEODORUS ANGENENT.
AMSTERDAM, 23 Mei 1861. (4260)

(4250) Heden overleed, in den ouderdom van 53 jaren, mijne geliefde Echtgenoote, LUCIA ANNA MARIA STEINS BISSCHOP, tijdig voorzien van de H. Sacramenten der stervenden.
UTRECHT, 22 Mei 1861. O. A. J. ROBERT.

(4258) Het Gemeentebestuur van Bergen op Zoom, vraagt een **Hoofd-Onderwijzer** voor de School van gewoon Lager Onderwijs, aldaar. De jaarwedde is *f* 700.— met vrije Woning, zoo mogelijk met een Tuin, of eene vergoeding van *f* 150.— voor vrije woning,— alsmede *tien* cents per maand van elk schoolgaand kind, al of niet schoolgeld betalende.

Vóór of op den 15 Junij 1861, bij vrachtvrije brieven en overlegging van behoorlijke bewijzen, zich aan te melden bij den heer Burgemeester der Gemeente.

Het vergelijkend examen zal later worden opgegeven.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY. Als uitmuntend geneesmiddel voor galziekten en scheele hoofdpijn. De buitegewone genezingen door dit wonderbaar geneesmiddel bewerkstelligd, zijn inderdaad verbazend; en waardoor zijn de pillen in een zoo hoogen naam gekomen onder al de standen der beschaafde wereld? Het is omdat zij altijd met goed gevolg gebruikt zijn door personen, die geplaagd waren door gal, slechte spijsvertering, ongestelde maag of lever of andere inwendige kwalen, door de eigenschappen, die zij bezitten, wordt het gestel versterkt en de verzwakking tegengegaan. Als huismiddel zijn zij weergaloos.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.
Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 25.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren ADAMS, Uitrechtschestraat, Y N° 251 en Nieuwendijk, L. N° 78, als Dépôthouders te *Amsterdam*, bij [illegible], dépôthouder te *Utrecht*, [illegible], dépôthouder in *Friesland* en bij STRAATMAN, dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen* Strand, *Holloway's-Etablishment*. (3947)

In eenen **R. C. Boekhandel** wordt gevraagd: Een fatsoenlijk **JONGELING**, tusschen de 16 en 18 jaren, goed kunnende Lezen, Schrijven en Rekenen. Salaris naar bekwaamheden. Adres met *franco* brieven onder Letter M. V. aan het Bureau dezer Courant.

DEKHENGSTEN.

Van de Vereeniging **ter Bevordering der Paardenfokkerij**, zijn even als in 1860, bij den Logement- en Stalhouder J. C. MOOLENIJZER alhier ter algemeene dienste beschikbaar, tegen voldoening van **ZEVEN GULDEN** voor ieder paard dat gedekt wordt, de Koets- of Wagenpaard-Hengsten ***Wodan*** (*bruin*) en ***Friso*** (*zwart*), oud 7 en 5 jaar. Ook is tegen billijke vergoeding bij gezegden Logementhouder goede gelegenheid om de Merriën eenige dagen te stallen.

Namens de Commissarissen der Vereeniging,
Cs. HARTOG.

BEEMSTER, 24 Mei 1861. (4259)

PENSIONNAAT DER ZUSTERS

van het Gezelschap

Jezus, Maria, Jozef;

gevestigd te ENGELEN bij 's Hertogenbosch,

Provincie *Noord-Brabant*.

Het Pensionnaat is in een zeer gezond en aangenaam dorp gelegen, het is voorzien van ruime vertrekken, luchtige slaapzalen, terwijl een fraaije tuin de uitspanningen der kweekelingen veraangenaamt.

Het doel, dat men zich voorstelt, is der jeugd eene godsdienstige opvoeding te geven, de harten der kweekelingen voor de deugd te vormen, haren geest met nuttige kundigheden te versieren, en haar tevens liefde tot den arbeid, tot orde en bezuiniging in te boezemen.

De gezondheid, de netheid en de houding der kweekelingen zijn steeds het voorwerp van de bijzondere oplettendheid der Meesteressen, die het zich ten pligt stellen, hare kweekelingen aan ongedwongen en beleefde manieren te gewennen.

Het voedsel is gezond, overvloedig en wordt zooveel mogelijk afgewisseld. In geval van ziekte, genieten de kweekelingen eene moederlijke verzorging, terwijl men de Ouders onverwijld van de ongesteldheid hunner kinderen verwittigt.

De Elèves zijn steeds het voorwerp der minzaamste waakzaamheid.

De Ouders ontvangen om de drie maanden een verslag van de gezondheid, het gedrag en de vorderingen hunner kinderen.

Het uitgaan is geoorloofd met de Ouders of hunne plaatsvervangers; om half negen 's avonds moeten de Elèves weder binnen zijn; echter wordt het uitgaan, noch op zon-, noch op feest-, noch op de vastenavonddagen toegestaan.

Het schooljaar wordt gesloten met eene plegtige prijsuitdeeling. De vacantie begint den eersten Dingsdag in Augustus en eindigt den tweeden Dingsdag in September. Indien de Ouders zulks verlangen, kunnen de kweekelingen dezen tijd in het Pensionnaat doorbrengen.

Vakken van Onderwijs.

De christelijke leering.

Er wordt eene bijzondere zorg gedragen, om de Elèves tot de eerste H. Communie voor te bereiden.

De Nederlandsche, de Fransche, de Hoogduitsche en de Engelsche taal. De briefstijl. De beginselen der letterkunde. Het lezen: men maakt veel werk van den leestoon en de uitspraak. Het schoonschrift in alle voorkomende vormen. De cijferkunst. Het boekhouden. De gewijde en de ongewijde geschiedenis. De aardrijkskunde. De proefondervindelijke natuurkunde. De natuurlijke historie. De vormleer. Het declameren. De teekenkunst. De muziek en de zang. Alle soorten van nuttige en fraaije handwerken; de laatstgen. worden slechts op verzoek der Ouders onderwezen.

De kweekelingen ontvangen mede onderrigt in het behandelen der wasch.

De Elèves zijn gehouden altijd fransch, en op bepaalde tijden de andere vreemde talen te spreken.

Ook worden de kweekelingen in de gelegenheid gesteld zich tot de examens voor te bereiden, ten einde den rang van onderwijzeres te verkrijgen.

VOORWAARDEN.

Het kostgeld is *f* 175 jaarlijks, hetzelve wordt vooruit en om de drie maanden betaald.

Hieronder zijn begrepen de teekenlessen, het onderwijs in de vreemde talen; de muziek alleen wordt afzonderlijk bekostigd.

Het eerste kwartaal wordt betaald bij de intrede der kweekelingen na de vacantie. Het tweede den 15 December. Het derde den 15 Maart. Het vierde den 15 Junij.

De Ouders worden verzocht de Directrice drie maanden vooruit van het vertrek der Elèves te verwittigen.

Mogten de Ouders hunne kinderen voor het einde des loopenden kwartaals van het Pensionnaat terug nemen, zoo zullen zij geene schadeloosstelling kunnen eischen, dan in geval van zware ziekte.

Men betaalt jaarlijks *f* 3 voor het gebruik van een kastje.

Met uitzondering van lakens en sloopen, is het beddegoed in het Pensionnaat verkrijgbaar, tegen betaling van *f* 8.— Ook belast men zich met het bewasschen der kweekelingen.

De buitengewone onkosten in geval van ziekte, het verstellen, alsmede het briefport zijn ten laste der Ouders.

De kweekelingen mogen geene andere dan studieboeken medebrengen, die ook in het Gesticht verkrijgbaar zijn.

UNIFORM.

Des Zomers. Eene japon van licht blaauw mousseline de laine. Een effen wit kleed. Een met wit lint gegarneerden strooheod. Eene zwarte zijden mantille.

Des Winters. Eene japon van donker blaauw mousseline de laine. Een zwarte hoed. Een zwarte mantel.

De kweekelingen nemen met Paschen de zomer-, en met Allerheiligen de winterkleeding aan.

In het Pensionnaat zijn de voor de kleedjes benoodigde stoffen verkrijgbaar. Wat het fatsoen aangaat, hierover worden bij de aanneming der Jonge Jufvrouwen aanwijzingen gegeven. Op de werkdagen is de uniform niet verpligtend.

Buitendien moeten de kweekelingen voorzien zijn van 6 handdoeken, 6 servetten, 3 paar lakens, 6 sloopen, 1 bed met toebehooren, 1 witte sprei, 2 wollen dekens, 1 lampetstel, 1 zilveren lepel en vork, een mes.

Alles wat der kweekelinge behoort moet met het op te geven nommer geteekend zijn. (4244)

MAGAZIJN

VAN

School-, Kantoor en Schrijfbehoeften.

R. K. BOEKHANDEL.

Voorhanden eene groote sortering **Gebedenboeken, Platen, Rozenkransen** en **Kruisbeelden**, enz. enz., als ook weder op nieuw in voorraad de **Catechismus** van wijlen Z. D. Hoogw. F. J. VAN VREE, Bisschop van Haarlem.

Voor Eerwaarde Heeren Geestelijken is dezelve ook voor 0.7½ verkrijgbaar.

Nog eene kleine voorraad heb ik van een zeer gelijkend **Portret** van Z. D. Hoogw. F. J. VAN VREE, zeer net op steen bewerkt . . . . . . à 50 Cents.

Op Chineesch papier . . . . . . à 90 „

HAARLEM. J. A. VAN ZIJL.

(4248)

Bij den Boekhandel C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen en verzonden:

EEN BLIK

OP DE

GESCHIEDENIS VAN ONZEN TIJD,

DOOR

Dr. W. J. F. NUIJENS.

Prijs 30 Cents.

CLEMENS MARIA HOFFBAUER,

EN ZIJN TIJD.

Bijdrage tot de Kerkelijke Geschiedenis

VAN

1780—1820,

DOOR

SEBASTIAN BRUNNER.

Uit het Hoogduitsch.

Met Portret.

Prijs 95 Cents.

LEVEN

VAN DEN

H. ALOYSIUS VAN GONZAGA,

Beschermheilige der Katholieke Jeugd.

Naar de Italiaansche uitgave van CEPARI,

BEWERKT DOOR

S. VAN DEN ANKER, Pr.

Met Kerkelijke Goedkeuring.

Prijs 75 Cents.

Gebonden in linnen band met vergulden rug *f* 1.00.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever